

"IK WIL GRAAG JONGE KUNSTENAARS HELPEN"

TEKST: ANOUK AMA | BEELD: LUC BÜTHKER

Joep van Lieshout is een van Rotterdams bekendste kunstenaars die design, beeldhouwkunst en functionaliteit op vaak rebelse wijze weet te combineren. Onder de naam Atelier Van Lieshout won hij verschillende prijzen, waaronder de Chabot-prijs in 1997. Naast kunst maken helpt hij ook graag andere kunstenaars. Zo heeft hij onlangs het Kunstfonds opgericht, werkt hij aan een Rotterdamse art-hub en speelt hij met het idee om een kunstprijs te introduceren.

Inmiddels strekt het oeuvre van Atelier Van Lieshout, dat sinds 1995 bestaat, zich uit van machines tot sculpturen, van meubels tot gebouwen en van installaties tot ontwerpen voor utopische en dystopische steden. Kenmerkend voor de kunstwerken is het vaak choquerende karakter ervan. Van Lieshout legt uit dat hij bewust de taboegrenzen opzoekt: "Voor mij zit daar de uitdaging in. Ik haal er geen voldoening uit als mijn kunst niet aan het denken zet. Ik wil geen werk maken waar vraag naar is, maar alleen dingen maken waar niemand op zit te wachten."

EIGEN WERELD

Als kind was Van Lieshout erg gefascineerd door machines: visueel imponerende werktuigen die daarnaast ook nog te gebruiken waren. Het was vooral de combinatie tussen uiterlijk, functionaliteit en maakbaarheid die hem zo interesseerde. De machines motiveerden hem om zelf dingen te gaan maken. Toen hij later via zijn omgeving in aanraking kwam met beeldhouwen, raakte Van Lieshout steeds meer geïnteresseerd in de kunstwereld: "De vader van een vriendje van mij

was beeldhouwer. Als ik daar kwam spelen, was hij altijd iets aan het maken. Het viel me op dat hij altijd in een eigen wereld leek te leven. Hij leek heel vrij te zijn. Dat wilde ik ook."

"IK WILDE OOK VRIJ ZIJN"

Dus ging Van Lieshout naar de Willem de Kooning Academie en De Ateliers om kunstenaar te worden. Daar raakt hij naast machines ook gefascineerd door de manier waarop mensen dingen gebruiken, vooral hun eigen lichaam. Wanneer hij in de jaren tachtig als autonoom kunstenaar aan de slag gaat, experimenteert Van Lieshout met thema's als vruchtbaarheid en vergankelijkheid. Later komen daar meer thema's bij, als Van Lieshout interesse krijgt in onderwerpen als macht en arbeid, politiek, revolutie en autarkie.

Welk thema Van Lieshout ook gebruikt, bijna al zijn kunstwerken zeggen iets over gebruik of zijn zelf op een bepaalde manier te gebruiken.

"KUNSTENAAR ZIJN IS GEEN MAKKELIJK BEROEP"

EIGENZINNIG

Naast het maken van vrije kunst en werk in opdracht, doet Van Lieshout ook veel voor andere kunstenaars. Zo richtte hij in 2008 de stichting AVL Mundo op om nationale en internationale kunstenaars aan een werkplek en expositieruimte te helpen en bedacht hij in 2018 het Joep Van Lieshout Fonds, waarmee hij beginnende kunstenaars een financieel steuntje in de rug wil geven.

Bovendien ontwikkelt Atelier Van Lieshout op dit moment een Rotterdamse art-hub waar kunstenaars kunnen samenkomen, werken en exposeren. Het belooft een bijzondere ontmoetingsplek te worden met expositieruimtes, restaurants en hotels. Maar dat is niet alles. Van Lieshout speelt ook met de gedachte om een kunstprijs in het leven te roepen om jonge, eigenzinnige kunstenaars te helpen. Dat wordt geen prijs waar zij nieuw werk voor moeten maken, maar een oeuvreprijs, net als de Chabot Prijs*: "Als kunstenaars nieuw werk moeten insturen, gaan ze iets maken naar de richtlijnen van de

wedstrijd. Dat wil ik niet, want dan zijn ze niet vrij. Daarom wordt het een oeuvreprijs. Dan worden ze namelijk beloond voor werk dat ze in vrijheid hebben gemaakt. Over de naam ben ik nog niet helemaal uit. Misschien wel de Prijs voor de Eigenwijze Kunstenaar."

VOLDOENING

Waarom Van Lieshout zich zo inzet voor andere kunstenaars? Van Lieshout: "Omdat ik niet stil kan zitten, altijd op zoek ben naar uitdaging en het leuk vind om jonge kunstenaars aan te moedigen. Kunstenaar zijn is geen makkelijk beroep en zeker als je daar net mee begint kun je alle hulp gebruiken.

Ik ben in staat om een stichting en een kunstfonds op te richten en ik haal er voldoening uit: waarom zou ik het dan niet doen? Daarentegen doe ik het niet alleen maar voor andere kunstenaars.

Ik wil ook graag dat AVL Mundo straks een gewaardeerd instituut wordt, net als het Chabot Museum. Maar in tegenstelling tot Chabot wil ik het graag meemaken als ik nog leef."

** De Hendrik Chabot Prijs is een oeuvreprijs voor kunstenaars in de regio Rotterdam-Rijnmond. De prijs is ingesteld door het Anjerfonds Rotterdam (nu Prins Bernhard Cultuurfonds Zuid-Holland). De prijs is recent overgedragen aan het Chabot Museum en wordt eenmaal in de drie jaar uitgereikt.*

WINNAARS CHABOT PRIJS

- 1966. Kees Timmer
- 1967. Piet van Stuivenberg
- 1968. Wout van Heusden
- 1969. Mathieu Ficheroux
- 1971. Jan van Munster
- 1974. Ton van Os
- 1978. Hans Verweij
- 1981. Ian Jacob Pieters
- 1987. Daan van Golden
- 1989. Axel en Helena van der Kraan
- 1991. Charly van Rest
- 1993. Woody van Amen
- 1995. Ine Lamers
- 1997. Joep van Lieshout
- 1999. Co Westerik
- 2002. Jeanne van Heeswijk
- 2005. Dré Wapenaar
- 2008. Han Hoogerbrugge
- 2011. Wendelien van Oldenborgh
- 2014. Bik Van Der Pol